

HLAVNÍ TÉMA

KORONAVIRUS Z POHLEDU PRACOVNÍHO A ZÁVAZKOVÉHO PRÁVA

Koronavirus (COVID-19) je v dnešních dnech vůbec nejdiskutovanějším tématem. Není pochyb o tom, že epidemie koronaviru může významně zasáhnout do řady právních vztahů. V tomto článku najdete shrnutí podstatných dopadů koronaviru z pohledu pracovního a závazkového práva. Vrátil se Váš zaměstnanec ze zasažené oblasti? Dodavatelé neplní s odkazem na koronavirus?

Článek nejprve pojednává o možnostech zaměstnavatele při boji s následky koronaviru, popř. jak těmto následkům co nejvhodněji předcházet. Dále se věnuje problematice plnění smluvních povinností, pokud se nám do cesty postaví koronavirus, a na to navazujícímu zrušení zájezdu z důvodu ohrožení tímto onemocněním.

Koronavirus a pracovní právo

Podnikatelé mají zájem na tom, aby jim dodavatelé dodávali příslibený materiál a poskytovali služby, aby tito podnikatelé i nadále byli schopni plnit své závazky. K tomu potřebují své zaměstnance a jejich pravidelnou docházku do práce. To však může být nyní ohroženo epidemií koronaviru. Existuje několik možností, jak danou situaci řešit a jak jí předcházet.

Jaké možnosti má zaměstnavatel, který se chce chránit před zaměstnanci vracejícími se z dovolených ze zasažených oblastí?

Předně doporučuji se pokusit se zaměstnancem dohodnout na řešení, které bude schůdné pro obě strany. Jako možnost se nabízí neplacené volno, nebo pro mnohá zaměstnání může být tímto řešením také home office. Zaměstnanec by tak i nadále vykonával svoji práci v původním rozsahu, za což by mu náležela mzda v nezkrácené výši. Upozorňuji však, že zaměstnavatel nemůže zaměstnanci home office nařídit.

Existují také zaměstnání, u kterých není home office možný. Pokud se zaměstnavatel i tak rozhodne, že nechce, aby zaměstnanec nastoupil do práce a ohrozil ostatní zaměstnance, může zaměstnavatel buď nařídit zaměstnanci dovolenou, to však musí učinit alespoň 14 dnů předem, anebo se zaměstnavatel rozhodne, že zaměstnanci nebude přidělovat práci. V takovém případě by se jednalo o překážku v práci na straně zaměstnavatele. Zaměstnanci by pak náležela náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku i za dobu, za kterou by zaměstnanec reálně vůbec nepracoval. Posledně

zmíněná možnost se z pohledu zaměstnavatele jeví jako ekonomicky nejméně výhodná.

Pokud by konkrétnímu zaměstnanci byla krajskou hygienickou stanicí nařízena karanténa, jedná se o překážku v práci na straně zaměstnance. V takovém případě náleží zaměstnanci v době prvních 14 dnů náhrada mzdy ve výši 60 % průměrného výdělku. Od 15. dne je zaměstnanci vyplácena nemocenská Českou správou sociálního zabezpečení.

Co když zaměstnavatelé klesne poptávka po zboží, popř. jeho dodavatelé nemohou dodávat, protože se nachází v zasažených oblastech?

Zaměstnavatel se poté může rozhodnout, že podnikne razantnější krok, a tím je částečná nezaměstnanost. Pokud zaměstnavatel nemůže přidělovat zaměstnanci práci v rozsahu týdenní pracovní doby z důvodu dočasného omezení odbytu jeho výrobků nebo omezení poptávky jím poskytovaných služeb, je zaměstnavatel oprávněn vnitřním předpisem popř. dohodou s odborovou organizací snížit náhradu mzdy až na 60 % průměrného výdělku. Nemůže-li zaměstnanec konat práci přechodně pro překážku v dodávce surovin nebo pohonných sil, jde o prostoje a zaměstnanci náleží náhrada mzdy ve výši nejméně 80 % průměrného výdělku.

Koronavirus jako překážka plnění smluvních povinností

Teoretických možností, jak se zprostit odpovědnosti za neplnění smluvních povinností nabízí občanský zákoník hned několik. Předně si však dovoluji uvést, že smluvní strany musí vždy vynaložit veškeré úsilí ke splnění smlouvy.

První obranou, kterou nabízí občanský zákoník je namítnutí podstatné změny okolností. Pokud mezi stranami dojde k podstatné změně okolností, která založí zvlášť hrubý nepochopitelný poměr v právech a povinnostech, a to buď znevýhodnění jedné ze stran, neúměrným zvýšením nákladů, anebo neúměrným snížením hodnoty předmětu plnění, má dotčená strana právo domáhat se vůči druhé straně obnovení jednání o smlouvě. Zde je však důležité, zda dotčená strana nemohla změnu rozumně předpokládat ani ovlivnit, a že skutečnost nastala až po uzavření smlouvy, anebo se dotčené straně stala až po uzavření smlouvy známa. Uplatnění tohoto práva však (oproti vis maior) neopravňuje dotčenou stranu k odložení plnění. K podstatné změně okolností (§ 1765) je ještě vhodné doplnit, že toto ustanovení bývá stranami ve smlouvách často vylučováno.

Číst více na www.pravniprostor.cz

Mgr. Natálie Ivanovská | Tschöpl & Partner

Na právním portálu Právní prostor.cz naleznete v nejbližších 14 dnech i tato témata:

Odpovědnost za škodu způsobenou umělou inteligencí

Novela zákoníku práce, aneb dovolená podle zásluh...

Provozování taxislužby prostřednictvím alternativních dopravců jako nekalosoutěžní jednání?

Právo rodiče na určení místa bydliště dítěte

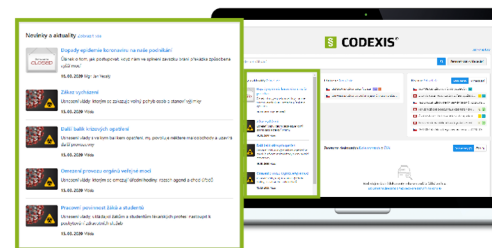
WWW.PRAVNIPROSTOR.CZ

KORONAVIRUS - BUĎTE V OBRAZE

Sledujte aktuálně všechny informace přímo v

CODEXIS® GREEN

ZJISTIT VÍCE

STRUČNĚ

KORONAVIRUS — PRAKTICKÁ PŘÍRUČKA ZAMĚSTNATELE

Přinášíme zaměstnavatelům aktuální seznam všech krizových opatření a praktická doporučení a rady. Vláda České republiky vyhlásila s účinností od 12. 3. 2020 od 14:00 hod. nouzový stav na celém území České republiky, a to na dobu 30 dnů. V důsledku vyhlášení nouzového stavu budou jednotlivá krizová opatření, v souladu se zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, prováděna prostřednictvím usnesení vlády.

 [celý článek](#)

KORONAVIRUS A DODAVATELSKO-ODBĚRATELSKÉ VZTAHY

Koronavirus je nyní největším tématem, které hýbe celou naší společností. Dotýká se nejen všech oblastí našeho života, ale též všech oblastí práva. Již dříve jsme Vás informovali o dopadech na pracovní právní vztahy a radili Vám, jak postupovat ve vztazích se zaměstnanci. Nyní bychom Vám rádi pomohli zorientovat se v právních dopadech na Vaše dodavatelско-odběratelské smluvní vztahy.

 [celý článek](#)

KORONAVIRUS: NEJDŮLEŽITĚJŠÍ PRÁVNÍ OTÁZKY A ODPOVĚDI

Pandemie koronaviru přinesla do České republiky mnohá omezení pracovního i osobního života. Ne vždy je přitom jasné, jak se s opatřeními právně vypořádat. Nejistotu může vyvolat také vyhlášení nouzového stavu. Chceme vám pomoci se v nově vznikajících právních otázkách zorientovat, a proto přinášíme odpovědi, ve kterých budeme pravidelně informovat o právních aspektech souvisejících s epidemií.

 [celý článek](#)

DOPADY EPIDEMIE KORONAVIRU NA NAŠE PODNIKÁNÍ (VYŠŠÍ MOC)

Poslední měsíce je po celém světě, Českou republiku nevyjímaje, hlavním tématem šíření virového onemocnění SARS-CoV-2 („Koronavirus“). Epidemie nepůsobí jen komplikace zdravotní, ale má významné dopady do našeho podnikání. Továrnám v postižených oblastech chybí pracovní síly, jsou vyhlášována restriktivní opatření k zabránění šíření epidemie, dochází ke zpomalování trhu atd.

Mnoho z podnikatelů tak objektivně nedokáže plnit své závazky, ke kterým se zavázali. Na tyto nepředvídatelné objektivní jevy naše právo pamatuje. Asi každý z nás zná pojem vyšší moc (vis maior). Tento pojem si často správně spojujeme s určitou možností ospravedlnit vůči druhé straně to, že nedokážeme včas splnit, co jsme slíbili. Současnou epidemií Koronaviru můžeme považovat za případ vyšší moci. Rozhodně jí ale nelze používat jako univerzální záminku neplnění povinností.

Abychom dokázali správně reagovat na překážky, které nám do naší práce tato epidemie přináší, je potřeba dodržovat určitá pravidla, a hlavně mít zajištěny důkazy pro případ budoucích sporů. Je potřeba si uvědomit, že v současné vyhořelé situaci všichni víme, že situace není normální a mnoho z nás má daleko větší míru pochopení pro případné neplnění závazků, zpoždění dodávek atd. Způsobené škody se ale mohou uplatňovat za mnoho měsíců a soudy o nich mohou rozhodovat za několik let. To už epidemie, doufejme, nebude hlavním tématem a bude daleko obtížnější soudy přesvědčit o tom, jak těžké to tehdy (tedy dnes) bylo.

Jaké máme možnosti, pokud nám ve splnění závazku brání překážka způsobená vyšší mocí?

Pokud nám brání ve splnění povinnosti překážka způsobená vyšší mocí, nabízí nám právo několik možností, jak se s takovou možností vypořádat.

A. Zprostit se povinnosti k náhradě škody

Nejčastějším případem aplikace vyšší moci je možnost zprostit se odpovědnosti za škodu, kterou

jsme jinému způsobili tím, že jsme nesplnili svůj smluvní závazek.

Podle ustanovení § 2913 odst. 2 platí, že: „Povinnosti k náhradě se škůdce zprostit, prokáže-li, že mu ve splnění povinnosti ze smlouvy dočasně nebo trvale zabránila mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na jeho vůli. Překážka vzniklá ze škůdcových osobních poměrů nebo vzniklá až v době, kdy byl škůdce s plněním smlouvené povinnosti v prodlení, ani překážka, kterou byl škůdce podle smlouvy povinen překonat, ho však povinnosti k náhradě nezprostit.“

Ze shora uvedeného plyne, že se musí jednat o překážku nepředvídatelnou a nepřekonatelnou, kterou jsme nemohli ovlivnit. Současně překážka nemůže vzniknout až v době, kdy jsme již v prodlení se splněním závazku. Existenci překážky musíme prokázat.

Číst více na www.pravni prostor.cz

Mgr. Jan Veselý | Plavec & Partners

JUDIKATURA

ZADRŽENÍ PATEBNÍ KARTY

I. senát Ústavního soudu (soudce zpravodaj David Uhlíř) vyhověl ústavní stížnosti a zrušil rozsudek Nejvyššího soudu a výroky I. a II. rozsudku Městského soudu v Praze, neboť jimi bylo porušeno ústavně zaručené právo stěžovatele na soudní ochranu a rovněž jeho právo vlastnit majetek.

Stěžovatel se žalobou po České spořitelně, a.s. (vedlejší účastnice řízení) domáhal zaplacení částky 101 852,92 Kč s příslušenstvím. Podání žaloby odůvodnil tím, že s vedlejší účastnicí uzavřel smlouvu o vedení běžného účtu, k němuž obdržel platební kartu. V červenci 2013 si chtěl v Turecku vybrat finanční hotovost z bankomatu, nicméně po stornování nabídky v pro něj nesrozumitelném jazyce mu karta již nebyla vydána. Toto skutečnost oznámil turecké policii a banka provozující bankomat mu sdělila, že platební karta mu bude vrácena do dvou týdnů na pobočku vedlejší účastnice. O čtyři dny později, bezprostředně po svém návratu do vlasti, stěžovatel kontaktoval vedlejší účastnici, již vysvětlil situaci, platební kartu zablokoval a reklamoval neautorizované výběry z bankomatů, které byly prostřednictvím karty mezitím provedeny. Vedlejší účastnice reklamaci stěžovatele označila za neoprávněnou, neboť všechny transakce byly provedeny v době před zadáním zázkazu na platební kartu a v případech zneužití karty, při nichž byl použit PIN, odpovídá za všechny transakce i škody držitel karty.

Obvodní soud pro Prahu 4 žalobě stěžovatele vyhověl a uvedl, že zůstala-li stěžovatelova platební karta v tureckém bankomatu, nedošlo z jeho strany k porušení povinností podle § 101 písm. b) zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění do 12. 1. 2018. Zadržení karty bankomatem nelze přitom podle názoru obvodního soudu považovat za ztrátu. Proti rozsudku podala vedlejší účastnice odvolání, kterému Městský soud v Praze vyhověl a žalobu stěžovatele zamítl. Soud při svém rozhodování přihlédl k tomu, že mezi zadržením platební karty v bankomatu a její blokací uplynuly čtyři dny. I v případě zadržení karty bankomatem, tedy v situaci, kdy karta nebyla zničena, bylo podle městského soudu povinností stěžovatele oznámit vedlejší účastnici tuto skutečnost. Stěžovatel následně podal dovolání, které Nejvyšší soud z části zamítl a z části odmítl. Postup stěžovatele byl podle dovolacího soudu hrubě nedbalý, vedoucí k porušení povinností podle zákona o platebním styku. Okamžik zadržení karty Nejvyšší soud označil za ztrátu, neboť se dostala mimo dispoziční sféru stěžovatele.

[celý článek](#)

TRESTNÍ OZNÁMENÍ JAKO DŮKAZ

V poslední Sbírce rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu bylo publikováno stanovisko trestního kolegia k povaze trestních oznámení jako důkazů.

I. Trestní oznámení jako úkon podle trestního řádu činěný ještě před zahájením trestního řízení (§ 158 odst. 1, 2 tr. ř.) může být, a to bez ohledu na jeho formu ve smyslu § 59 odst. 1 tr. ř., důkazním prostředkem toliko ke zjištění poznatků o předmětu důkazu (tj. v tom smyslu důkazem), jen ohledně samotných okolností, za nichž bylo toto oznámení podáno, např. kdy, kde, kdo, s kým, ohledně čeho je učinil apod. Trestní oznámení důkazním prostředkem (důkazem) naopak být nemůže ohledně skutečností v něm tvrzených (tj. ohledně vlastního obsahu tohoto oznámení), které je třeba dokazovat postupy výslovně stanovenými v hlavě páté trestního řádu (obdobně též rozhodnutí uveřejněné pod č. 46/1993 Sb. rozh. tr.).

Pouze ve výjimečných případech může být trestní oznámení důkazním prostředkem (důkazem) i z hlediska jeho vlastního obsahu, a to např. v rámci trestního řízení vedeného pro trestný čin spáchaný podáním trestního oznámení (trestný čin krivého obvinění podle § 345 tr. zákoníku apod.).

II. Při provádění důkazu trestním oznámením se v řízení před soudem postupuje podle § 213 odst. 1 nebo odst. 2 tr. ř. Ustanovení § 211 odst. 6 tr. ř. se na provádění důkazu protokolem o podání trestního oznámení, sepsaným policejním orgánem nebo státním zástupcem podle § 158 odst. 2 tr. ř., neuplatňuje, neboť tento protokol nesplňuje náležitosti úředního záznamu o podání vysvětlení ve smyslu § 158 odst. 6, 8 tr. ř.

Je-li trestní oznámení přijímáno až poté, co již byly v dané věci zahájeny úkony trestního řízení (§ 158 odst. 3 tr. ř.), je třeba při provedení tohoto úkonu postupovat podle § 158 odst. 6 tr. ř. a s osobou oznamovatele sepsat úřední záznam o podání vysvětlení, popř. ji vyslechnout jako svědka podle § 158 odst. 9 tr. ř., nikoli podle § 158 odst. 2 tr. ř.

III. Jsou-li oznamovatelem k podanému trestnímu oznámení připojeny jako přílohy listiny a věcné důkazy (např. u trestních oznámení správců daně daňová přiznání a související listiny, zejména zprávy či protokoly o daňových kontrolách), lze jimi v trestním řízení provést důkaz podle § 213 tr. ř.

[celý článek](#)

ROZHOVOR

MARTIN MAISNER

Zveme-li devatenácté století stoletím páry, nejpříznavějším přívlastkem pro století jednadvacáté by bylo asi digitální. Žijeme éru průmyslu 4.0, která bezpochyby mění i svět práva.

Předním specialistou v oblasti informačních technologií a kybernetické bezpečnosti, jenž se může mj. pyšnit titulem Právník roku v oboru IT, je **JUDr. Martin Maisner, PhD., MCI Arb.** V následujícím rozhovoru prozrazuje, jak současné právo ovlivňují moderní technologie či jak si Česká republika stojí v oblasti digitalizace v porovnání s ostatními evropskými zeměmi. Reč přišla i na dynamicky se rozvíjející oblast ODR, opatření ČAK k poskytování služeb na on-line platformách nebo formulaci největších IT výzev pro svět práva v horizontu 10 let.

Společnost často skloňuje pojmy e-justice, e-advokacie. Kyberprostor je často vnímán jako neohraničený prostor, který nikde nekončí, nikdo ho nehlídá. Právo však působí zcela odlišně, neboť podstatou normativní regulace je právě vymezování hranic, pravidel a vynucování jejich porušení silou authority. Jak se právo žije v kyberprostoru? Jdou tyto dvě oblasti dohromady?

Myslím, že jste se svým dotazem trefila do černého. Obtížná uchopitelnost kyberprostoru je samozřejmě největší překážkou efektivního vynucování práva – druhým problémem je neochota nebo neschopnost bezpečnostních složek hájit v kyberprostoru jiné zájmy než zájmy státně-bezpečnostní a zpravodajské. Posledním úskalím je pak fakt, že některá protiprávní a protispoločenská jednání nebyla jako taková dosud ani sledována ani postihována.

V tuzemském normativním světě můžeme dlouhodobě pozorovat trend právní regulace převážně většiny

pokračování na straně 3

MONITOR BOZP

(BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI)

PRO RYCHLÝ PŘEHLED V ZÁKONECH,
VYHLÁŠKÁCH A VLÁDNÍCH NAŘÍZENÍCH

[ZJISTIT VÍCE](#)

